

Vrienden DER Natuur

"Vrienden der Natuur"
is de digitale nieuwsbrief van kring
Venlo van het Natuurhistorisch
Genootschap in Limburg
Voorjaar/zomer 2015

INHOUD

Voorwoord	3
Programma Vrienden der Natuur	4
Excursie voorjaarsflora Leudal	5
Vogels van de Hamert en de Stalberg	6
Plantenexcursie Groote Heide	7
Excursie naar het Weerterbos	8
Insecten van de Stalberg en Hamert	10
Bezoek van een zeldzame gast	11
Muizen op de Kraijelheide	13
Programma Faunagroep	14

Redactie

Jos Hoogveld
Hertog Reinoudsingel 129, 5913 XC Venlo
077-3518131
06-52041187
jos.hoogveld@wpm.nl

Medewerkers:

Jules Bos
Huub Crommentuyn
Pieter Elbers
Sjaak Gubbels
Jos Hoogveld
Ger Michels
Piet Mölling

Leden Stuurgroep :

Jos Hoogveld, voorzitter
Bert Roelofs, secretaris
Leden : Jan Eenshuistra, Peter Eenshuistra, Piet
Mölling, Sjaak Gubbels, Frans Dorssers

Studiegroepen kring Venlo :

Natuur en Landschap

Piet Mölling, Stalbergweg 249, 5913 BN Venlo
077-3547179; p.molling@hetnet.nl

Florastudiegroep

Peter Eenshuistra, Henri Uyttenbroeckstraat 24,
5913 WE Venlo
077-3510676; pjeensh@plex.nl

Faunastudiegroep

Pieter Elbers, Hertog Reinoudsingel 116,
5913XG Venlo
077-3518037/06-48453921;
pieterelbers@hotmail.com

Narcissen bij het Hohndal

Voorwoord : Een nieuwe lente, een vertrouwd geluid!

We leven in een veranderlijke tijd. De veranderingen lijken steeds sneller te gaan. Hoewel, vinden oudere mensen dat niet altijd? Er zijn ook dingen die niet veranderen. Zoals de komst van de lente na de winter. Altijd weer fijn als de dagen lengen, de voorjaarsbodes uit de grond komen en vogels van een ver winterverblijf weer bij ons komen. Niet alleen dieren en planten ontwaken uit hun winterrust. Ook wij gaan met nieuwe energie erop uit. Er is weer veel te ontdekken, de paden op de lanen in, daar zoeken wij de wielewaal.

Grote groep vogelaars bij de Broekhuizerweerd op koningsdag 2015 om een poelsnip te bewonderen. Hieronder veel jongeren (zeker voor ons doen), hoewel vooral mannetjes. Foto's van Waarneming.nl.

Programma Kring Venlo april-augustus 2015

Zo 19 april 2015

Excursie voorjaarsflora en -fauna in het Leudal

Leiding : Jos Hoogveld

Aanvangstijd : 10.00 uur

Vertrek : parkeerplaats bij het bezoekerscentrum bij de Elisabethshof. Meerijden vanaf Venlo mogelijk om 9.00 uur Hertog Reinoudsingel 129.

Zo 17 mei 2015

Excursie Vogels van de Hamert

Leiding : Sjaak Gubbels

Aanvangstijd : 9.00 uur

Vertrek : parkeerplaats bij het Pannenkoekenhuis aan de Twistedenerweg

Zo 14 juni 2015

Excursie planten van de Grote Heide

Leiding : Peter Eenshuistra

Aanvangstijd : 9.00 uur

Vertrek : parkeerplaats bij het bezoekerscentrum (Hinsbeckerweg)

Zo 12 juli 2015

Excursie flora, fauna, landschap Weerterbos

Leiding : Jos Hoogveld

Aanvangstijd : 10.00 uur

Vertrek : parkeerplaats Limburgs Landschap aan de Hogenbosweg; 9.00 uur carpoolplaats gebouw Rijkswaterstaat Boekend

Zo 23 augustus 2015

Excursie insecten van de Stalbergen de Hamert.

Leiding : Sjaak Gubbels

Aanvangstijd : 9.00 uur

Vertrek : parkeerplaats bij Pannenkoekenhuis aan de Twistedenerweg

Paar heikikkers Ravenvennen. Bij uitstek een lentebode. Foto : Pieter Elbers.

Excursie voorjaarsflora Leudal

Datum : 19 april

Vertrek : 10.00 uur grote parkeerplaats Leudal bij Elisabethshoeve,
9.15 uur Hertog Reinoudsingel 129 Venlo

Leiding : Jos Hoogveld 06-52041187

Het Leudal is een bekend natuurgebied tussen Neer, Roggel en Haelen. We komen er niet zo vaak, maar het heeft veel te bieden. Het is al lang natuurgebied. Thijsse liep er al rond en was enthousiast. In het Leudal lopen twee beken die daar nooit rechtgetrokken zijn. Ze zijn diep ingesneden in het dekzandlandschap en stromen vrij hard. Verder is er plaatselijk leem aanwezig. Een aantrekkelijke combinatie voor natuur.

De Roggelsebeek meandert heftig in het Leudal. De Tungelroysebeek of Leubeek in het westelijk, open deel van het Leudal. Hier zijn dode bomen in de beek gebracht.

Op de wat voedselrijkere delen van de dalen komen vroegbloeiende soorten voor (voorjaarsflora) zoals bosanamoos, lelietje van dalen, dalkruid, grote veldbies, slanke en gulden boterbloem, speenkruid. Op plekken met kwel of zelfs bronnen groeien dotterbloemen en plaatselijk paarbladig goudveil. Bij natuurlijke beken horen ook de nodige dieren. Het is een bekend broedgebied voor IJsvogel en Grote gele kwikstaart. Bevers doen het er sinds 2000 goed. In de beken zitten kenmerkende vissen en ongewervelden.

Er broeden meestal meerdere paren ijsvogels. Vooral in het dal van de Roggelseeek groeien veel bosanemonen.

Landschappelijk is het een mooi gebied. Behalve de meanderende beken zijn ook de watermolens en ruïnes daarvan mooi. De Elisabethsmolen bij het beginpunt wordt nu gedeeltelijk gerestaureerd. Er is veel geschiedenis te beleven met een klooster, een kloosterboerderij, grafheuvels.

Het westelijk deel van het Leudal is de laatste 20 jaar nogal veranderd. Veel voormalige landbouwgrond is nu van SBB en wordt niet meer bemest. Er zijn vennen en heide hersteld. De Leubeek/Tungelroysebeek en Roggelse/Zelsterbeek zijn weer meanderend gemaakt.

De Tungelroysebeek is bijna helemaal (ruim 30 km) ecologisch heringericht de afgelopen 15 jaren. Benedenstrooms van het Leudal, bij de monding in de Maas kunnen we ook nog gaan kijken. Hier is veel spontane bosontwikkeling rond de beek. Via het Maaspanorama (mooi uitzicht vanaf 20 m hoog terras over Maasdal bij Neer kunnen we weer naar Venlo.

Vogels van de Hamert en Stalberg

Zondag 17 mei 2015

Start om 9.00 uur op de parkeerplaats aan de Twistedenerweg.

Leiding: Sjaak Gubbels

Vogels kijken in mei heeft voordelen maar ook nadelen. De bomen zitten volop in blad en hiertussen vogels vinden is lastig ook al zingen ze nog volop. Het voordeel is dat half mei zelf de laatste zomervogels terug zijn uit hun overwinteringgebieden. Denk hierbij aan Spotvogel, Wielewaal, Fluitier en Gierzwaluw. Door zoveel mogelijk verschillende biotopen te bezoeken vergroot je de kans om op een morgen veel vogels te zien.

Als we onze wandeling beginnen langs het Gelders-Nierskanaal hebben we al kans op een ijsvogel of Grote gele kwikstaart maar ook de vogels van vochtig loofbos zullen we horen of zien. De fraai gekleurde Boomklever is zeker aanwezig en misschien horen of zien we de Bonte vliegenvanger. Als we vervolgens de heide oplopen horen we Boomleeuwerik en Boompieper. De prachtige Roodborsttapuit met z'n kenmerkende alarmroep zullen we ook zien. In het open veld is vogels kijken gemakkelijker geworden en kunnen we misschien een Boomvalk of Raaf in de lucht ontdekken. Van deze laatste soort is hier enkele jaren geleden een paartje uitgezet en sinds die tijd worden er regelmatig gezien, ook meer dan twee. Ze hebben er vorig jaar zelfs gebroed, het eerste broedgeval sinds heel lange tijd in Limburg.

Als we over de toppen van het paraboolduin lopen hebben we aan de oostkant een goed uitzicht over het Pikmeeuwenven waar leuke eendensoorten kunnen zitten. Misschien zelfs een Blauwborst.

Vervolgens steken we de rijksweg over, en lopen we over een stuk Maasduin naar de Stalberg, een interessant stuk weiland parallel aan de Maas. De Grauwe ganzen zullen in deze tijd zeker al grote jongen hebben. Langs de waterkant zingt nu de Bosrietzanger en wellicht ook een Kleine karekiet. Behalve voor vogels is de Hamert en Stalberg ook interessant voor planten en insecten. Zeker zullen we hier ook enige aandacht aan besteden. Nu nog hopen op goed weer !

Sjaak Gubbels

Hoog bezoek van het Heerenven : zeearend en visarend. Dan moet je wel veel geluk hebben.

Uitzicht op het Pikmeeuwenven

Plantenexcursie Groote Heide

Datum: zondag 14 juni 2015

Tijd: 9.00 uur

Plaats: Parkeerplaats infocentrum Groote Heide (Hinsbeckerweg)

De Groote Heide is een zeer afwisselend gebied met heide, schraalgrasland, bloemrijke bermen en bospercelen. We gaan met zijn allen kijken wat we aan leuke bloeiende planten kunnen vinden.

In de hopelijk niet net begraasde bermen, groeien onder andere Grasklokje, Rapunzelklokje, Sint Janskruid, Jacobskruid, Rolklover, Knoopkruid, Margriet, diverse Toortsen en de Gele morgenster. Op de hei bloeien wellicht Struikbrem, Stekelbrem, Kruipbrem (foto 2) en Rode dophei (foto 4). Misschien zien we een Zandhagedis of Levendbarende hagedis wegschieten. Op de oude startbaan ten noorden van het zweefvliegveld vinden we wellicht Muurpeper, Wit vetkruid, Dwergviltkruid, Duits viltkruid, Geelhartje, Kleine pimpernel en Kaal breukkruid (foto 3). Korstmossen staan hier ook. De meest bijzondere zijn Klein leermos en Vals rendiermos. De kalkinvloed van de circa 25 jaar geleden verwijderde betonbanen, is duidelijk nog niet verdwenen. De Hondsviooltjes (foto 1), die zich de laatste jaren flink hebben uitgebreid, zullen in juni niet meer (uitbundig) bloeien. Bij mooie weer zullen er zeker vlinders en insecten vliegen, waar we dan ook aandacht aan zullen schenken.

De excursie duurt ongeveer 3 uur. Belangstellende natuurliefhebbers, zowel leden als niet-leden, zijn van harte welkom op deze bloemenwandeling.

Peter Eenshuistra

Hondsviooltje

Kruipbrem

Kaal breukkruid

Rode dophei

Excursie naar het Weerterbos

Excursie vogels, planten, vlinders, edelherten, natuurherstel

Excursieleiding : Jos Hoogveld

Aanvang : 10.00 uur parkeerplaats Limburgs Landschap aan Hogenbosweg; carpoolen 9.00 uur carpoolplek bij gebouw Rijkswaterstaat Boekend.

Het Weerterbos is een natuurgebied van een kleine 1000 ha. in westelijk Midden-Limburg, tegen de grens met Brabant. Het bestaat grotendeels uit bos. Sinds eind jaren '90 zijn er veel vennen hersteld. Botanisch zijn vooral deze vennen interessant.

Het Weerterbos is een relatieve laagte in een van nature slecht afwaterend gebied op de waterscheiding tussen de Dommel, de Aa en de Tungelroysebeek. Voor Noord- en Midden-Limburg is bijzonder dat de bodem overwegend lemig is. Hierdoor is zij meer gebufferd dan de overwegend voorkomende zandgronden. Ook zakt het water slecht de grond in waardoor het gebied vooral in de winter nat is.

Tot midden jaren '90 werd het gebied vooral gebruikt voor houtproductie, terwijl er enkele landbouwenclaves in lagen. Voor de bosbouw werd het gebied met een intensief slotenstelsel ontwaterd. Daarnaast is een groot deel van de bossen op rabatten aangelegd. Sinds midden jaren '90 is het roer omgegooid. De landbouwenclaves zijn uit productie genomen. Er is op grote schaal gewerkt aan venherstel. Afgelopen winter/voorjaar is nog 40 ha ondiep ontgraven, na eerder venherstel vanaf 1997. Omvorming op vrij grote schaal van bos naar open natuur stagneert vooralsnog op de boswet. Het gebied is onderdeel van Natura 2000 gebied Weerter en Budelerbergen en Ringselven. Venherstel in dit gebied is vooral in het Weerterbos voorzien. Het Wereldnatuurfonds en Stichting Ark promoten vernatting van het Weerterbos als voorbeeld voor waterberging/herstel sponswerking in oorspronggebieden van beken.

Verbeelding van Weerterbos als klimaatbuffer/nat bos. Inmiddels begint het hier al aardig op te lijken.

In 2005 zijn in het Weerterbos edelherten uitgezet. Dit als aanzet tot het ontwikkelen van een vrij levende populatie in dit grensgebied van Nederlands en Belgisch Limburg en Noord-Brabant. Het weghalen van de hekken laat helaas op zich wachten.

Vennen in het Weerterbos

Midden jaren '90 kwamen er geen vennen meer voor in het Weerterbos. Ze waren verdroogd en verland. Sindsdien zijn er enkele hersteld. Als eerste het Koolespeelke aan de oostkant. Hier verschenen al snel soorten van zwak tot matig gebufferd water als Veelstengelige waterbies, Vlottende bies, Pilvaren, Moerashertshooi en Duizendknoopfonteinkruid.

Aan de zuid-westkant zijn in 2000 vennen hersteld (Groot en Klein Ven, Berkven). Deze vennen vinden deels hun basis in pingoruïnes. In Zuid-Nederland komen deergelijke ijstijdrelicten weinig voor. Bovendien zit er ook nog eens een laag kalkgyttja in deze pingoruïnes. Dat levert een relatief gebufferd milieu in deze verder vrij zure omgeving. Ook hier vestigden zich soorten van zwak tot matig gebufferd water en ook veel jonge planten van Koningsvaren. Naast deze vennen is in 2006 enkele ha.

voormalige landbouwgrond ontdaan van de eutrofe bovenlaag. Ook hier herstel van natte heide/schraalland en zwak gebufferd ven met soorten als draadzeggen en massaal witte waterranonkel.

In het noorden van het gebied wordt ook gewerkt aan venherstel. Een natuurlijke laagte is ontdaan van de veraarde veenlaag (2001-2003). Hierbij is ook matig ontwikkeld berkenbroek verwijderd, op zich één van de in standhoudingsdoelen van N2000. Ook hier vestigden zich de bekende soorten van zwak tot matig gebufferd water. Aansluitend is hier in 2012 14 ha ven hersteld en in het centrale graslandgebied nog eens 24 ha!

Wat is er in juli te zien

De natuur is uitbundig ontwikkeld. Planten van de zwak gebufferde vennen. Watervogels als dodaars, kleine plevier, ijsvogel, roofvogels, bosvogels. Wellicht zwarte ooievaar. Voor vlinders is het een goed gebied met spiegelduikopje, bont duikopje, ijsvogelvlinder en mogelijk grote weerschijnvlinder. Groot risico op een groep edelherten. Voor burlen is het nog te vroeg.

Edelherten bij de Grashut in het Weerterbos. Ondanks het ecodeuct over de A2 en het spoor is het hek nog niet verwijderd en wordt de stand beperkt gehouden.

Een verrassing tijdens het aanleggen van de vennen bij de Gashut was het plaatselijk massaal opkomen van Muizenstaart.

Insecten van de Stalberg en Hamert.

Zondag 23 Augustus 2015

Start om 9.00 uur op de parkeerplaats aan de Twistedenerweg.

Leiding: Sjaak Gubbels

De Stalberg, een langgerekt weiland ingesloten tussen de Maas en een strook loofbos, lijkt op het eerste oog niet zo'n erg interessant gebied voor insecten. Schijn bedriegt. Doordat dit gebied door het Limburgs Landschap op een natuurlijke manier beheerd wordt en een kudde Galloways het gebied begraast is het weiland erg rijk aan plantensoorten geworden. De Maas en de beschutte ligging tegen de bosrand zorgen voor een microklimaat waardoor het hier door het jaar heen gemiddeld warmer is.

Hierdoor is het gebied erg aantrekkelijk voor een grote groep insecten geworden.

Voor veel bijzondere soorten die hier voorkomen, zijn we al te laat in het jaar maar ongetwijfeld zullen we nog de nodige vlinders, sprinkhanen en andere interessante insectensoorten te zien krijgen. Misschien zelfs een Hazelworm die verscholen ligt onder een aangespoelde plank af boomstronk.

Op de heidegebieden van de Hamert zullen we weer geheel andere soorten aantreffen. Veel solitaire wespen en bijen hebben open zandgrond nodig voor het graven van hun broedholletjes die weer geparasiteerd kunnen worden door andere bijen- of wespesoorten zoals bijv. de prachtige Goudwespen. Insecten die kenmerkend zijn voor heidegebieden zoals de Heivlinder, Hooibeestje en Knosprietje, een sprinkhanensoort, zullen we zeker zien. Vanzelfsprekend besteden we ook aandacht aan andere leuke planten of dieren die we onderweg tegen zullen komen.

Sjaak Gubbels

Gouden sprinkhaan

Trosalant

Wolfsmelkwespvlinder

Oranjezandoogje

Bezoek van een zeldzame gast

Tot nu toe had ik nog nooit een Pestvogel in levende lijve mogen aanschouwen. Ik moest het doen met plaatjes en verhalen van anderen. Soms moeten ze mij tot op enkele honderden meters genaderd zijn, maar ik zag ze nooit. 12 Februari 2015 veranderde alles. Vanuit mijn luie stoel in de woonkamer zag ik beweging in de Liguster van de burens. De vogel had een afwijkende grootte en vorm. Snel pakte ik mijn verrekijkertje en ik zag het meteen. Een rossig bruine vogel met een kuif, dat moest een Pestvogel zijn. Snel pakte ik mijn digitale camera en maakte enkele foto's. Door het benedenraam, achter een paar takken tegen de lichte lucht viel het resultaat tegen. Ik rende naar boven om vanuit mijn slaapkamer een poging te wagen. Helaas, de vogel was gevlogen en zat nou bij de achterburens in een hoge Berk te rusten. Takken zaten er nu niet voor, maar de vogel was nu een stuk kleiner. Een kwartier later kreeg ik een tweede kans. Snel ben ik naar boven gerend en nu lukte het wel, met de bovenste foto als resultaat. Nu had ik ook bewijs voor Waarneming.nl, waar ik de waarneming met foto doorgaf. Twee uur later bleek de waarneming al gevalideerd. Pestvogels blijken zeldzaam in 2015. Aan de kust werden nog groepjes van 10 of iets meer vogels gezien (bijvoorbeeld in Julianadorp), maar in het zuidoosten bleken de waarnemingen erg schaars. Eén Limburgse waarneming stond er op Waarneming.nl en wel bij de Maasplassen (Roermond). Dit bleek een zicht en geluidswaarneming zonder foto. In Brabant was de soort half februari 2015 nog niet gezien en ook Gelderland moest het met een enkele waarneming doen.

Pestvogel in Liguster, Foto 12-2-2015

Ik heb mijn Pestvogel vier dagen mogen bestuderen. De vogel kwam telkens enkele minuten terug om bessen van de Liguster te eten. Als de vogel een stabiele positie had gevonden bij een trosje bessen werden telkens 10 tot 15 bessen via het hap-slik principe naar binnen gewerkt. Zo verslond de vogel één keer in 15 seconden 15 bessen. Na bezoek aan de Liguster vloog de vogel meestal naar een boom aan de Verzijlstraat. Waarschijnlijk bevonden zich hier ook bessenstruiken in tuinen en/of langs de Rijnbeek.

Op de soortbeschrijving op de site van Waarneming.nl valt te lezen dat de vogel vooral bessen van de Gelderse roos eet, maar als deze struik ontbreekt, terugvalt op Liguster. Uit andere literatuur (b.v. Hustings *et al.* 2006) blijkt dat sierappeltjes, rozenbottels, vlierbessen en bessen van Maretak en Cotoneaster ook gegeten worden.

De volgende foto heb ik een dag later gemaakt. Op 16 februari, vier dagen na mijn eerste waarneming, was het aantal bessen tot bijna nul gereduceerd. Dat was niet alleen het werk van de Pestvogel. Ook Merels, een enkele Kramsvogel en zelfs Houtduiven bleken gek op de Ligusterbessen. Eerder in februari zag ik al eens drie Houtduiven van de bessen eten. De kleine takjes zijn eigenlijk veel te dun voor een Houtduif. Geregeld zag ik de Houtduiven "omvallen" en ondersteboven hangen. Dit gaf natuurlijk aanleiding tot veel geklapwiek en gefladder.

Daar waar Kramsvogel en Pestvogel tolerant zijn naar andere vogels, bleek dit niet het geval bij Merels. Een Merel duldt geen andere consumenten van bessen in de buurt. Gelukkig kwam de Pestvogel regelmatig terug als de Merel vertrokken was.

Hustings F., van der Coelen J., van Noorden B., Schols R. en Voskamp P., 2006, Avifauna van Limburg, Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.

Peter Eenshuistra

Pestvogel in Liguster, Foto 13-2-2015

Hop in tuin in Gennepe, 26 en 27 april 2015. Foto : Huub Crommentuyn.

Muizen op de Kraijelheide 2014/15

Sinds 2007 worden er op de Kraijelheide in de Boekend jaarlijks wintervoedergewassen geteeld ter ondersteuning van de akkervogels als vinkachtigen zoals Groenling, Kneu, Keep en Vink en gorzen als Geel- en Rietgors. Dit heeft als bijeffect dat er ook veel Blauwe Kiekendieven op de in deze akkers levende muizen afkomen. De gewassen die hier geteeld worden zijn met name granen en bladrammenas (zetmeel- en oliehoudende gewassen).

Nu deed er zich dit winterhalfjaar een, ook op andere plaatsen optredend fenomeen voor. Dit winterhalfjaar waren er ontzettend veel muizen, vooral Veldmuizen en Bosmuizen. Het waren er zelfs zoveel, dat de graanakkers tot op stoppeltjes zijn afgevreten. Hierdoor kwamen met name gorzen in lagere aantallen dan voorgaande jaren voor. Ze zaten alleen op de graanvelden die nog niet helemaal waren afgevreten. Hoewel de muizen op alle akkers voorkwamen, was het niet overal even erg. Er lagen ook veel aren op de grond die allemaal leeg gevreten waren door de muizen. (zie foto)

Vinkachtigen, die zich meer tot de oliehoudende gewassen aangetrokken voelen, waren er wel in behoorlijke aantallen. Alhoewel er dit jaar nauwelijks Kepen tot onze contreien zijn afgezaakt. Door de zachte winter is het waarschijnlijk dat ook de noodzaak van bijvoeren minder was. In voorgaande jaren zagen we immers dat wanneer het 't koudste was en er de meeste sneeuw lag, met name de Geelgorzen in de grootste aantallen kwamen opzetten.

Het bijkomend effect van de Blauwe Kiekendieven die op de muizen af komen deed zich dit jaar helemaal niet voor. Er zijn n.l. overal veel muizen waardoor de noodzaak voor een verre trek naar het zuiden zich voor hen niet voordoet. Ze komen waarschijnlijk niet zover naar her zuiden omdat noordelijk van ons er ook al voldoende voedsel is te vinden. Torenvalken, Buizerds, Blauwe Reigers, Vossen en waarschijnlijk Bosuilen en kleine marterachtigen profiteren wel van het ruime voedsel aanbod. Het volgende seizoen zal het ongetwijfeld weer anders zijn.

Frans Dorssers

Twee soorten gorzen die al lang van de Kraijelheide zijn verdwenen : Ortolaan en Grauwe gors. Beide gefotografeerd in Roemenie door Jules Bos.

DATUM	TIJD / VERTREK	WAARHEEN
Ma 6-04-2015 i.v.m. Pasen op maandag	8.00 uur Reinoudsingel	Moresnet: voorjaarsflora (hellingen vol met narcissen, bosanemonen, orchisjes) in een mooi heuvelland, eerste zomervogels, vuurgoudhaantjes, misschien weer een waterspreeuw. Lekker wandelen langs klaterend water
		In mei geen faunagroepexcursie. De meeste leden maken dan in andere verband leuke reisesjes, waarover later ongetwijfeld veel te vertellen is met begeleidend beeldmateriaal. (zie b.v. 15/9)
Zo 7-06-2015	7.00 uur Reinoudsingel	Weerterbos: leuke vlinders zoals kleine ijsvogelvlinder en spiegeldikkopje. Mooie libellen zoals metaalglanslibel, koraaljuffer en weidebeekjuffer. Ooit kleine plevier met jongen ontdekt en zelfs het nest van een wespendif. Met een beetje geluk vangen we nog een glimp op van een edelhert. (Daar moet je trouwens later in het jaar beslist eens voor terugkomen!)
Zo 5-07-2015	7.00 uur Reinoudsingel	Zeeland: nog niet eerder in deze tijd in het jaar bezocht. Jos zoekt nog een mooie route uit. Behalve steltlopers in zomerkleed (kanoeten, 3 teentjes, weidevogels) hopen we vooral veel sterntjes te zien, die moeten daar soms vrij massaal zitten. Wie weet gaan we nog naar de slikken van Flakkee met grote grazers en dag actieve veldreeën Er moet in deze tijd toch zeker ook wel een goede visboer open zijn!
Zo 2-08-2015	9.00 uur Ingang in grote kuil bij infobord.	Jaomerdal: het kleinste gebied met de grootste diversiteit aan biotopen. Veel libellen en andere insecten (blauwvleugelsprinkhaan), maar ook ijsvogel en 2 soorten hagedissen behoren tot de mogelijkheden
Zo 6-09-2015	9.00 uur Reinoudsingel	Rondje Maasduinen: Venkoelen, Straelens Broek, Klein Vink, Heerenven en wellicht nog een bezoek aan het Leukermeer waar een broedkolonie van brandganzen en canadaganzen schijnt te zitten. Deze combinatie van automobiel en wandeling wordt afgesloten op het terras van het Reindersmeer.
4-10-2015	7.00 uur Reinoudsingel	Oostvaardersplassen: blijven we doen. Burlende edelherten, baardmannetjes, vaak ook zeearend (vorig jaar jagend achter een groep ganzen) en meestal ook wel vossen (vorig jaar nog een vlakbij op een pad)

Programma Faunagroep april-oktober 2015.

Vertrek meestal bij Pieter Elbers voor de deur, Hertog Reinoudsingel 116 Venlo

Mensen die geen lid zijn van de faunagroep zijn ook welkom. Kosten van vervoer worden gedeeld. Opgave niet verplicht (bij Pieter), wel handig voor mensen die niet regelmatig meegaan.

Krooneenden op de Bosmolenplas. Deze soort wordt de laatste jaren steeds vaker in Noord- en Midden-Limburg gezien. Foto : Ger Michels.

